

Mål C-356/19

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

3 maj 2019

Hänskjutande domstol

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Polen)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

16 april 2019

Klagande:

Delfly sp. z o.o.

Motpart:

Travel Service Polska sp. z o.o.

[Utelämnas]

BESLUT

Warszawa den 16 april 2019

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XV Wydział Gospodarczy
[Utelämnas]

[Utelämnas] [rättens sammansättning]

efter undersökning

[Utelämnas] 16 april 2019 [uppgifter om den muntliga förhandlingen, utelämnas]

ärendet anhängiggjort av Delfly sp. z o.o. Warszawa

mot Travel Service sp. z o.o. w Warszawie

angående betalning

[Förfarandet förklaras vilande]

beslut:

1. Följande tolkningsfrågor hänskjuts till Europeiska unionens domstol förförhandsavgörande:

(Den första frågan)

Ska artikel 7.1. i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (EUT L 46, 2004, s. 1) tolkas så, att bestämmelsen inte bara reglerar omfattningen av skyldigheten att betala kompensation utan även det sätt på vilket denna skyldighet ska uppfyllas?

(Den andra frågan)

Om den första frågan ska besvaras jakande, kan passageraren eller dennes lagliga efterträdare då med framgång kräva betalning av ett belopp motsvarande 400 EUR, i en annan valuta, till exempel den nationella valutan på den ort där passageraren på den inställda eller försenade flygningen är bosatt?

(Den tredje frågan)

Om svaret på den andra frågan är jakande, enligt vilka kriterier ska då den valuta fastställas i vilken passageraren eller dennes lagliga efterträdare kan kräva betalning, och vilken växelkurs ska tillämpas?

(Den fjärde frågan)

Utgör artikel 7.1 eller andra bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 hinder mot tillämpningen av nationella bestämmelser om uppfyllande av skyldigheter, vilka kan leda till att en talan som väcks av en passagerare eller dennes lagliga efterträdare avvisas enbart av det skälet att fordran felaktigt gjordes gällande i den nationella valutan på den ort där passageraren är bosatt, i stället för i euro i enlighet med artikel 7.1 i denna förordning?

2. Förfarandet vilandeförklaras. [utelämnas]

[Orig. s. 2]

SKÄL

[Utelämnas] [resonemang kring den nationella processrättsliga ramen avseende begäran om förhandsavgöranden, utelämnas]

[Orig. s. 3]

[Uppreppning av innehållet av den första sidan (orig. s. 1)]

[Orig. s. 4]

3. Föremålet för tvisten och de faktiska omständigheterna

- 3.1. I en civilrättslig tvist vid distriktsdomstolen i Warszawa, som ännu inte har avgjorts, har behovet av att få svar på ovanstående frågor uppkommit. Klaganden, Delfly spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie (aktiebolag, Warszawa), har begärt att motparten, ”Travel Service” Warszawa, ska betala ersättning på 1 698,64 PLN, vilket motsvarar 400 euro enligt den växelkurs som Polens centralbank fastställde den dag då förfarandet inleddes. Klaganden har yrkat att det på grundval av att det övertaget en fordran, i enlighet med artikel 7.1. i förordning (EG) nr 261/2004 ..., på 400 EUR från passagerare X, efter en försening av flygningen från A till B, har rätt till kompensation. Motparten har anfört att yrkandet ska avslås, bland annat för att fordran har gjorts gällande i en felaktig valuta, vilket mot bakgrund av den nationella lagstiftningen leder till att fordran ska avvisas.
- 3.2. De faktiska omständigheterna i målet är ostridiga. Den 23 juli 2017 reste X från A, i ett tredjeland, till B i Polen med en flygning som genomfördes av motparten. Klaganden hade en giltig bokning och infann sig i god tid för incheckning. Flyget var mer än tre timmar försenat. Det har inte kunnat fastställas huruvida passageraren har fått någon förmån, kompensation eller assistans i det tredje landet, i den mening som avses i artikel 3.1 i förordning nr 261/2004 ... Den 27 juli 2017 lämnade X in en begäran om kompensation för försenad flygning hos motparten.

4. Anförda nationella bestämmelser och nationell rättspraxis

- 4.1. Artikel 321.1 i Kodeks postępowania cywilnego (civilprocesslagen) av den 17 november 1964 (Dz.U. 2018, pos. 1360, i ändrad lydelse), föreskriver att en domstol inte får pröva en sak som inte omfattas av ett krav eller en tilldelning mer än vad som har begärt.
- 4.2. I artikel 505¹.1 i civilprocesslagen föreskrivs att bestämmelserna om det förenklade förfarandet ska tillämpas ... i mål inom distriktsdomstolarnas jurisdiktion för fordringar som härrör från avtal där fordrans värde inte överstiger 20 000 PLN ...

[Orig. s. 5]

- 4.3. Artikel 505⁴.1 första meningen i civilprocesslagen, som avser ett förenklat förfarande, föreskriver att en ändring av talan inte är tillåten.

- 4.4. Artikel 358 i civillagen av den 23 april 1964 ((Dz.U. 2018 pos. 1025, i ändrad lydelse), har följande lydelse: (1) Om föremålet för en förpliktelse som är verkställbar på polskt territorium utgörs av en ekonomisk summa uttryckt i utländsk valuta, kan gäldenären uppfylla förpliktelsen i polsk valuta, såvida det inta av lagstiftning, ett domstolsavgörande som utgör grunden för skyldigheten, eller en rättslig handling följer att förpliktelsen uteslutande kan uppfyllas i utländsk valuta. (2) Valutans värde bestäms enligt den genomsnittliga skattesats som Polens centralbank offentliggjort på fordringens förfallodag, om inte annat följer av lagen, ett rättsligt avgörande eller en rättsakt. (3) Om gäldenären skjuter upp betalningen, kan borgenären kräva att förpliktelsen fullgörs i polsk valuta enligt den genomsnittliga växelkurs som Polens centralbank meddelade den dag då betalningen görs.
- 4.5. Denna bestämmelse tolkades av Sąd Najwyższy (Högsta domstolen) i dom av den 16 maj 2012 ... [målnummer etcetera]. Högsta domstolen slog fast att rätten att välja valuta endast gäller gäldenären, både när gäldenären betalar i tid och i situationer där gäldenären är i dröjsmål. Vid gäldenärens försening med betalning av en skuld uttryckt i en utländsk valuta, har borgenären rätt att välja den växelkurs genom vilken värdet av den utländska valutans fastställs, men endast om gäldenären valt den polska valutans. Genom domen av den 16 maj 2012 uppstod en fast en rättspraxis från de allmänna domstolarna. I enlighet med denna rättspraxis har de allmänna domstolarna vid upprepade tillfällen ogillat mål där käranden har åberopat en fordran uttryckt i polska zloty, trots att fordran uttryckts i en utländsk valuta. I sådana fall har det inte varit möjligt fastställa verkställighet av fordran på grund av förbudet att döma i saker som inte omfattas av ansökan.
- 4.6. Republiken Polen tillhör den ekonomiska och monetära unionen. På grund av undantaget i artikel 139 FEUF [**Orig. s. 6**] har Polen behållit sin självständighet vad gäller penning- och valutapolitiken. Valutan i euro ska alltså anses som utländsk valuta.
- 4.7. Artikel 358 i civillagen var föremål för en ändring under år 2016. Syftet med ändringen var att klargöra begreppet dröjsmål, vid vilken borgenären ges rätt att välja växelkurs. Ändringen förefaller dock inte ha påverkat tolkningen av bestämmelsen avseende den part som har rätt att ändra valutans.
- 4.8. I de polska domstolarnas praxis finns det en diskrepans vad gäller hur tvister ska lösas där käranden söker betalning av en kompensation, uttryckt i polska zloty, för en försenad flygning. Sąd Okręgowy w Gliwicach (distrktsdomstolen i Gliwice) ogillade i dom av den 29 november 2016 ... [Målnummer etcetera, utelämnas] och i dom av den 1 mars 2017 ... [Målnummer etcetera, utelämnas] sådana skriftliga begäranden från passagerare på försenade flygningar, och fann att en borgenär inte har rätt att omvandla skadeanspråket uttryckt i utländsk valuta till polska zloty.

I dom av den 28 mars 2017 [utelämnas] [närmare utförande om den berörda

domen] och av den 13 december 2018 [utelämnas] [närmare utförande om den berörda domen] anförde Sąd Okręgowy w Warszawie (distriktsdomstolen i Warszawa) motsatt ståndpunkt och argumenterade bland annat att en korrekt teleologisk tolkning av artikel 358 i civillagen och artikel 7.1. 1 i förordning nr 261/2004 inte får inverka negativt på polska medborgare som utan tvekan har rätt att kräva ersättning i sin nationella valuta.

5. Tvivel om tolkningen av och förhållandet till nationella bestämmelser

- 5.1. Trots den långa tid som förflutit sedan ikraftträdandet har de nationella domstolarna ännu inte lyckats tolka bestämmelserna i förordning (EG) nr 261/2004 på ett enhetligt sätt. I ovannämnda rättspraxis från de polska domstolarna finns det en diskrepans som leder till helt olika avgöranden i fall som liknar varandra. Det är därför lämpligt att klargöra de frågor som omfattas av de tolkningsfrågorna. På grundval av det mål som är anhängigt vid distriktsdomstolen i Warszawa kommer svaren på frågorna att få väsentliga konsekvenser för valet **[Orig. s. 7]** av korrekt tolkning av artikel 7.1 i förordningen och, som en följd av detta, för avgörandet.
- 5.2. Den första frågan syftar till att klargöra tillämpningsområdet för artikel 7.1 i förordning (EG) nr 261/2004 ... [utelämnas]. Det förefaller som om bestämmelsen i fråga inte anger det sätt på vilket kompensationen ska betalas, till exempel tidsfrist, plats för verkställande, möjligheten till betalning i en annan valuta. Det kan därför hävdas att den nationella lagstiftning som reglerar transportavtalet måste klargöra passagerarnas rättigheter och motsvarande skyldigheter för lufttrafikföretaget. Å andra sidan är målet för den europeiska lagstiftaren, som uttryckligen anges i skäl 4 i förordningen, att stärka passagerarnas rättigheter och se till att lufttrafikföretagen verkar under harmoniserade villkor på en avreglerad marknad. Mot bakgrund av detta skäl är det lämpligt att överväga möjligheten att fylla denna kortfattade bestämmelse med ett visst innehåll som grundar sig på de allmänna rättsprinciper som gäller i Europeiska unionens medlemsstater, oberoende av deras nationella lagstiftning. I detta avseende skulle bestämmelsen inte bara fastställa omfattningen av den kompensation som ska betalas, utan också de grundläggande betalningsmetoderna.
- 5.3. Den andra frågan gäller bara om svaret på den första frågan är jakande. För det fall att bestämmelsen föreskriver på vilket sätt en skyldighet ska fullgöras är det nödvändigt att fastställa bestämmelsens normativa innehåll i detta avseende. För att det mål som anhänggjorts vid den hänskjutande domstolen ska kunna avgöras är det nödvändigt att fastställa huruvida en passagerare eller dennes lagliga efterträdare kan begära kompensation i en annan valuta än euro, till exempel i valutan på den ort där vederbörande är bosatt. Detta skulle göra det lättare för passagerare att få reda på den slutliga

storleken på den eventuella fordran innan de köper en flygbiljett. Å andra sidan skulle detta strida mot den princip som fastställs i den polska rättsordningen, enligt vilken borgenären inte har rätt att välja någon annan valuta och enligt vilken rätten till betalning i den nationella valutan endast tillkommer gäldenären.

- 5.4. Den tredje frågan gäller bara om svaret på den andra frågan är jakande. Behovet av att bestämma kriterierna för att fastställa valutan eller växelkursen skulle vara en klar konsekvens av den omständigheten att passageraren eller dennes lagliga efterträdande har rätt att begära betalning i en annan valuta än euro.

[Orig. s. 8]

- 5.5. Den fjärde frågan syftar till att undanröja följande tvivel: De restriktiva bestämmelserna i den nationella lagstiftningen kan allvarligt hindra berättigade krav från passagerare som påverkas av en inställd eller försenad flygning. Det förekommer att en talan avvisas endast på grund av att fordran felaktigt har fastställts i passagerarens nationella valuta, varvid artikel 7.1 i förordning (EG) nr 261/2004 [utelämnas] föreskriver kompensation i euro. Det kan vidare konstateras att kändanden i sådana fall inte alltid kan ändra sin fordran, inte ens efter det att vederbörande har medgett felet, eftersom bestämmelserna om det förenklade förfarandet utgör hinder mot detta. En domstol får dock inte bevilja någon kompensation i euro, eftersom detta skulle utgöra en form av otillåtet avgörande avseende något som inte är föremål för talan.
- 5.6. Kravet på en precis formulering av en fordran motiveras av behovet att enhetligt kunna fastställa föremålet för tvisten. En hög grad av formalism är en naturlig följd av kodifieringen av det civilrättsliga förfarandet. Syftet med förbudet mot att ändra föremålet för talan i det förenklade förfarandet är att påskynda avgörandet av dessa fall av mindre betydelse. Å andra sidan kan vissa förfaranderegler få konsekvenser som kan förefalla oproportionerliga i förhållande till överträdelsens allvar. Under dessa omständigheter finns det anledning att pröva huruvida inte artikel 7.1 i förordningen, eller andra bestämmelserna däri vilka syftar till att stärka skyddet för passagerare på grundval av enhetliga principer, motsätter sig sådana restriktiva åtgärder som beskrivs ovan.

[underskrift]